

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VII.20.963/2012/10.szám

A Kúria a Hubbes Ügyvédi Iroda dr. Hubbes Eszter ügyvéd által képviselt felperesnek, a Berki Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kezesi kötelezettség teljesítése iránt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt 12.P.XV.22.775/2007. számon indult és a Fővárosi Bíróság 57.Pf.634.109/2011/9. számú jogerős ítéletével befejezett perben az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 283.300 (kettőszáznyolcvanháromezer-háromszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint a felperesnek 15 napon belül 87.500 (nyolcvanhétezeröttszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes jogelődje (továbbiakban: felperes), mint faktor és az A Kft. mint szállító (továbbiakban: szállító) 2002. június 6-án „vizsgontgaranciával vállalt faktorálási keretszerződést” kötöttek. E napon a felperes és az alperes mint készfizető kezes között készfizető kezesi szerződés jött létre, melyben az alperes készfizető kezességet vállalt a faktor szerződés és az ahhoz kapcsolódó bármely jogviszony alapján a szállítónak a faktor felé fennálló és a jövőben keletkező tartozásaiért. Felperes a faktorálási keretszerződést 2007. szeptember 20-án felmondta, a

szerződés 2007. december 30-ával megszűnt.

A fizetési meghagyással indult, majd perré alakult eljárásban a felperes végleges keresetében elsődlegesen 3.275.569 Ft tőke és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 298. § b) pontjára és 274. § /2/ bekezdés a) pontjára hivatkozással. E körben utalt a felperes Üzletszabályzatának I. fejezet 3.6. pontjában írtakra, mely felhatalmazta - eltérő rendelkezés hiányában a felperest arra, hogy a vevői nemteljesítés esetén a megelőlegezést visszaterhelje a szállítóra. Másodlagosan az alperest 2.832.701 Ft tőke és kamatai megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 321. §, 526. § /2/ bekezdésére, 298. § b) pontjára és 274. § /2/ bekezdésének a) pontjára hivatkozással, mivel a jogviszony megszűnése folytán a felek között elszámolási kötelezettség keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében 2.832.701 Ft tőke és annak 2008. január 1-től járó kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Nem találta bizonyítottnak az alperes azon hivatkozását, hogy a készfizető kezési kötelezettsége korábban megszűnt. A felperes elsődleges keresetét megalapozatlannak találta, a keretszerződés, illetve az Üzletszabályzat egyes rendelkezéseit értelmezve arra a megállapításra jutott, miszerint önmagában amiatt, hogy az esedékességkor a számlát nem egyenlítették ki, a felperes a megelőlegezett összeget nem követelheti vissza.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán rámutatott, a perbeli faktorálási szerződés olyan atipikus szerződés, amelynek alapján a faktor nem vállalta át a követelés behajthatatlanságának kockázatát, domináns elem tehát a hitel ügyleti jelleg. A Ptk. 526. § /2/ bekezdése értelmében a felmondási idő elteltével a szállító köteles a faktornak a kölcsönt és kamatait visszafizetni. A faktordíj megfizetése iránti igényt ugyanakkor az elsőfokú bíróság alaptalannak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A másodfokú bíróság a bizonyítás kiegészített anyaga alapján nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseinek megváltoztatására. Az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta, miszerint az alperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy a kezességi szerződés megszűnt, ezt a megállapítást a másodfokú eljárásban becsatolt 2004. október 12-i cenúra bizottsági jegyzőkönyv 171/7. számú előterjesztésre vonatkozó része is igazolt és egyéb csatolt okiratok sem bizonyították, hogy a felperes elfogadta volna az alperes készfizető kezesség vállalása megszüntetésére irányuló kérelmét. Egyoldalú alperesi nyilatkozattal pedig a kezességvállalás nem volt megszüntethető.

A másodfokú bíróság szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - mely a faktorálás fogalmából kiindulva a felperesi felmondásra tekintettel marasztalta az alperest a szerződés VIII/2. pontjában foglaltak alapján, annak értelmezésével találta az alperes marasztalását jogszerűnek. E szerződéses pontban írtak szerint a felmondás a „le nem zárt ügyleteket” nem érinti. Ez pedig azt jelenti megítélése szerint, hogy ha a felmondás időpontjában vannak olyan tételek, melyekkel kapcsolatban a vevők még nem nyilatkoztak, hogy elismerik a szállító követelését, ezen tételek tekintetében tartja fenn a hivatkozott rendelkezés a későbbi elszámolás lehetőségét. A szerződés megszűnésére figyelemmel nem élt az a szerződéses kötelezettség, mely szerint három alkalommal kellett volna a felperesnek a vevőket a teljesítésre felszólítani (III/2.pont).

A felperest terhelte a másodfokú ítéletben kifejtettek szerint annak kötelezettsége, hogy a felmondás után fennmaradó tételekkel kapcsolatban bizonyítsa, miszerint a vevők a számlákat nem egyenlítették ki. Az elsőfokú eljárásban csatolt faxokban írtakat nem találta a fentiek bizonyítására alkalmasnak, ugyanakkor e tekintetben az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherről nem adott tájékoztatást, így a másodfokú bíróság nem tartotta „elzárhatónak” a felperest attól, hogy a bizonyítási teher meghatározását követően a fentiekre vonatkozóan bizonyítékot szolgáltatasson. A másodfokú eljárásban becsatolt iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kérdéses cégek A, S) nem kívánják a szállítók követelését kiegyenlíteni.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. A jogerős ítélet álláspontja szerint sérti a Pp. 235. §-ában, 249. §-ában, 164. §-ában, illetve a 3. § /3/ bekezdésében írtakat.

Kifejtette, a Pp. 249. § /1/ bekezdésében, illetve a 235. §-ában írtakból következően nemcsak a fellebbező fél, hanem a másik fél (az adott tényállás mellett a felperes) is el van zárva a bizonyítás indítványozásától, új bizonyítékok előterjesztésétől, hacsak a törvény másként nem rendelkezik. Ebből következően a másodfokú bíróság nem vehette volna figyelembe a másodfokú eljárásban csatolt okiratokat (Auchan, Spar nyilatkozatokat).

A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a perbeli faktorálási keretszerződés VIII.2. pontját, ezzel megsértette a Ptk. 207. § /1/ bekezdésében írtakat. A „le nem zárt ügyletek” alperesi álláspont szerint nem azonosíthatók azon ügyletekkel, melyek tekintetében a vevők még nem nyilatkoztak, hogy teljesítenek-e. Ezzel szemben a helyes értelmezés szerint azok minősülnek lezárt ügyleteknek, melyeknél az ügylet teljesedésbe ment, vagy a faktor megtette a

szükséges lépéseket a tartozások beszédésére, illetve, ha a háromszori írásbeli felszólítás eredményre nem vezetése miatt azt visszaterhelte a szállítóra.

A másodfokú bíróság tévesen a Pp.3. § /3/ bekezdésében, illetve az 1/2009.(VI.24.) PK. véleményben foglaltak megsértésével foglalt ügy állást, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének. Hivatkozott e körben a 21., 23., 29. illetve a 34. számú tárgyalási jegyzőkönyvekben írtakra.

A másodfokú bíróság tehát egyrészt jogellenesen hívta fel a felperest bizonyítékai csatolására, másrészt a nyilatkozatokat tévesen értelmezve ok nélkül tulajdonított jelentőséget a felperes által becsatolt iratoknak.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta, figyelemmel a Pp. 275. § /2/ bekezdésében írtakra és azt az ott felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság az alperes által megjelölt eljárási szabályokat nem sértette meg.

A Pp. 206. § /1/ bekezdése folytán mind az első-, mind a másodfokú bíróságnak joga és kötelezettsége, hogy a bizonyítékokat szabadon mérlegelje és meggyőződése szerint bírálja el.

Az elsőfokú bíróság az első fokú eljárás során rendelkezésre állt bizonyítékokból, így az alperes ingatlanáról a zálogjogot törölő okiratokból, a cenzúra bizottság 2004. október 12-i ülésének 171/7. számú előterjesztés tartalmaként közölt egy mondatból és Sz Z L tanúvallomásából arra a következtetésre jutott, hogy az alperes kezési kötelezettsége megszüntetésre nem került. Ezt a mérlegelését épp az alperes vitatta fellebbezésében és kérte a felperes további bizonyítékok becsatolására kötelezését. A másodfokú bíróság épp az alperesi előadásra tekintettel tartotta szükségesnek a megalapozott döntés meghozatalához további bizonyítékok beszerzését és a másodfokú eljárásban becsatolt bizonyítékok csak megerősítették a elsőfokú bíróság álláspontjának helytállóságát, miszerint bár az alperest terhelte a Pp. 164. § /1/ bekezdése alapján a bizonyítás kötelezettsége, nem sikerült bizonyítania, hogy készfizető kezessége megszűnt volna.

Az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta a csatolt fax levélváltások alapján, hogy az A és az S vevők a faktorált számlákat nem hajlandó kifizetni. A másodfokú bíróság a faxváltást nem látta elégséges bizonyítéknak, ezért további bizonyítást rendelt el, majd a másodfokú eljárásban csatolt bizonyítékok ugyancsak megerősítették, hogy a követelések kifizetésére a

nevezett vevők nem hajlandók.

A Kúria rámutat arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 235. §, illetve 249. §-ban foglaltak arra vonatkozóan tartalmaznak korlátozást, hogy a fél milyen esetben hivatkozhat új bizonyítékokra. E rendelkezések nem vonatkoznak arra az esetre, ha a másodfokú bíróság tartja szükségesnek a tényállás további felderítését, hogy a megítélése szerint megalapozott döntés szülessen. Amennyiben ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését megalapozatlannak tartja, nemcsak arra van lehetősége, hogy azt hatályon kívül helyezze és újabb bizonyítási eljárás lefolytatását rendelje el, hanem arra is, hogy a bizonyítási eljárást maga folytassa le és hozzon ezt követően a jogszabályoknak megfelelő döntést. A hivatkozott Pp. rendelkezések tehát a másodfokú bíróságot nem korlátozták, a másodfokú bíróság felhívására csatolt bizonyítékok pedig jogszerűen figyelembe vehetők voltak, melyek az adott ügyben az érdemi döntés megváltoztatására nem is vezettek.

Az alperes által hivatkozott tájékoztatási kötelezettséget a másodfokú bíróság nem sértette meg, a 4. sorszámú jegyzőkönyvben valójában konkretizálta, hogy a felperest milyen tények bizonyításának kötelezettsége terheli.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 207. § /1/ bekezdésének megsértését is állította, nevezetesen azt, hogy a szerződés VIII/2. pontját az e pontban szereplő „le nem zárt ügylet” fogalmát a másodfokú bíróság nem a felek szándékának, akaratának megfelelően értelmezte. Az alperes álláspontja szerint a nem teljesített ügylet akkor tekinthető le nem zártnak, ha a III/2. pont szerint a faktor három alkalommal levélben felszólította a vevőt a fizetési kötelezettsége teljesítésére és e háromszori felszólítást pedig a felperes a peres eljárás során nem bizonyította.

A Kúria megítélése szerint a III/2. pont a szerződés fennállása idején irányadó. A szerződés külön pontja a VIII. pont szabályozza a szerződés hatályba lépésével, illetve megszűnésével kapcsolatos kérdéseket. A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Ptk. 207. § /1/ bekezdésében foglaltak megsértése nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a „le nem zárt ügylet” alatt a szerződés megszűnése esetén olyan vevői tartozások értendők, melyek vonatkozásában nem nyert tisztázást, hogy a vevők elfogadják-e a szállító követelését. A teljesítés, illetve a teljesítés megtagadásának függvényében pedig a faktorálási keretszerződés szerződő feleinek el kell számolniuk egymással. A perben tisztázást nyert, hogy a vevők nem tartják a szállítói követelést jogosnak, így figyelemmel a viszontgaranciára a felperes jogosult volt ezen faktorált követelések érvényesítésére az alperessel mint készfizető

kezessel szemben.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért köteles az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére, valamint a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megtérítésére, melynek mértékét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ és /5/ bekezdése alkalmazásával, ÁFA-val növelten állapította meg.

Budapest, 2013. március 12.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk.előadó-bíró, Dr.Osztovits András sk.bíró